

Jákvæður agi

Uppeldisstefnan Jákvæður agi byggir á sjálfsstjórnarkenningum og leggur áherslu á að skilja orsakir hegðunar í stað þess að beita umbun eða refsingu. Markmiðið er að skapa umhverfi sem einkennist af umhyggju, gagnkvæmri virðingu, reisu, góðvild og festu, þar sem börn læra félagsfærni og lífsleikni í gegnum daglegt líf.

Stefnan á rætur að rekja til kenninga Alfred Adler, Rudolf Dreikurs, William Glasser og Jane Nelsen. Hún byggir á þeirri hugmynd að fólk sé knúið áfram af innri þörf til að tilheyra og að samskipti sem byggjast á gagnkvæmri virðingu hafi mest áhrif á hegðun. Helstu verkfæri jákvæðs aga eru samkennd, skilningur, lausnamiðuð hugsun, góðvild og festa.

Jákvæður agi leggur áherslu á að mistök séu tækifæri til náms og að börnum sé kennt að losna við sektarkennd og skömm í kjölfar mistaka. Með því að ræða málin, biðjast afsökunar og leita lausna í sameiningu má oft bæta samskipti og styrkja tengsl. Í stað þess að refsa eða umbuna er lögð áhersla á kennslu, hvatningu og samvinnu sem leið til að efla sjálfsöryggi, ábyrgðartilfinningu og félagsfærni.

Of mikil stjórn eða eftirgjöf hindrar proska og ábyrgðarkennd barna. Þau verða ábyrgðarfull þegar þau fá tækifæri til að æfa sig í lífsleikni í andrúmslofti virðingar og umhyggju. Fullorðnir bera ábyrgð á því að vera góð fyrirmynd, hlusta af einlægni og sýna bæði festu og hlýju í samskiptum.

Í daglegu uppeldi felst jákvæður agi í því að spyrja frekar en skipa fyrir, nota fá orð og hlusta áður en brugðist er við. Börnum er gefið svigrúm til að taka þátt í lausnaleit og bera ábyrgð á eigin ákvörðunum. Foreldrar og kennarar eru hvattir til að nota húnor, hvatningu og hlýju í stað refsinga, að veita börnum hlutverk og ábyrgð og kenna þeim að takast á við eðlilegar afleiðingar gjörða sinna.

Reglulegir barnafundir eru mikilvægur hluti af framkvæmd stefnunnar. Þar fá börn tækifæri til að æfa sig í virðingu, hlustun og samvinnu í öruggu umhverfi. Á fundum er byrjað á að sitja í hring, veitt hvatningu og þakkir. Við styrkjum börnin í að hjálpa hvert öðru og leysum vandamál sem hafa áhrif á hópinn. Gerum áætlanir fram í tímann og ljúkum fundinum á jákvæðan hátt.

Slíkir fundir styrkja samheldni, efla ábyrgð og skapa tækifæri til að læra af reynslunni.

Kjarni Jákvæðs aga er að börn læri að stjórna eigin hegðun með stuðningi, skilningi og virðingu. Með því að kenna þeim að takast á við mistök, tjá tilfinningar sínar og leita lausna í samvinnu við fullorðna eru lagðir traustir grunnar að sjálfstæði, sjálfsstjórn og heilbrigðum samskiptum (Samtök um Jákvæðan aga, e.d.).

Jákvæður agi í leikskólum

Að ala upp kynslóð

sem er ábyrgðarfull, sýnir virðingu,
er úrræðagóð og lausnamiðuð.

Dagskrá barnafunda

1. Við veitum hvatningu og þakkir
2. Við fylgjum eftir fyrri ákvörðunum og lausnum
3. Mál á dagskrá
 - ✚ Við hlustum þegar aðrir tala
 - ✚ Við tölum saman án þess að bjarga málunum
 - ✚ Við förum í lausnaleit
4. Við gerum áætlanir fram í tímann (vettvngsferðir, verkefni, uppákomur)

Grundvallarfærni fyrir barnafundi

Varða #1 Að mynda hring	Varða #2 Að æfa hvatningu og þakkir	Varða #3 Að virða fjölbreytileikann	Varða #4 Samskipti byggð á gagnkvæmri virðingu
Varða #5 Leitað lausna	Varða #6 Hugstormun og hlutverkleikur	Varða #7 Barnafundir og mál á dagskrá	Varða #8 Að skilja ástæður mismunandi hegðunar

Nauðsynleg færni fyrir Jákvæðan aga í skólakerfinu

• Sáttmálar og viðmið• Að skapa venjur• Mikilvæg störf• Sjálfstjórn• Samskiptafærni• Gagnkvæm virðing	• Að efla samvinnu• Mistök eru tækifæri til að læra• Hvatning• Að virða fjölbreytileikann• Að halda barnafundi/bekkjafundi

Jákvæður agi – grunnhugsun

Að þróa samskipti í skólum, fjölskyldum og samfélaginu sem byggja á gagnkvæmri virðingu